

Powiatowy Urząd Pracy w Opolu

**OCENA RACJONALNOŚCI
GOSPODARKI ŚRODKAMI
FUNDUSZU PRACY
I FINANSOWANIA INNYCH
FAKULTATYWNYCH ZADAŃ
W 2009 ROKU**

Opole, marzec 2010 r.

WSTĘP

Limit środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia, i aktywizację zawodową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu wyniósł w 2009 r. **20 150 700,- zł** w tym:

1. **Decyzja MPiPS z dnia 16.02.2009 r. – 5 989 400,- zł**
Środki Funduszu Pracy ustalone wg algorytmu przeznaczone na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową.
2. **Decyzja MPiPS z dnia 10.04.2009 r. – 2 788 100,- zł**
Środki Funduszu Pracy będących w dyspozycji samorządu województwa przeznaczone na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową.
3. **Decyzja MPiPS z dnia 28.04.2009 r. – 3 633 300,- zł**
Środki Funduszu Pracy w dyspozycji samorządu województwa przeznaczone na realizację projektu pn. „**HERKULES**” w ramach PO KL Poddziałanie 6.1.3
4. **Decyzja MPiPS z dnia 06.05.2009 r. – 4 378 700,- zł**
Środki Funduszu Pracy pochodzące z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej przeznaczone na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywację zawodową, w tym:
 - **932 700,- zł** na realizację programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości – program lokalny pn. **DOBRY START**;
 - **1 641 000,- zł** na realizację programów zwiększających aktywność zawodową osób do 30 lat – program lokalny pn. **KROK DO PRZODU**;
 - **1 805 000,- zł** na programy i działania na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowego – program lokalny pn. **LEPSZE JUTRO**.
5. **Decyzja MPiPS z dnia 07.07.2009 r. – 1 512 600,- zł**
Środki Funduszu Pracy pochodzące z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej przeznaczone na realizację programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości – program lokalny pn. **DOBRY START**

6. **Decyzja MPiPS z dnia 23.07.2009 r. – 398 600,- zł**
Środki Funduszu Pracy pochodzące z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej przeznaczone na realizację programów zwiększających aktywność zawodową osób do 30 lat – program lokalny pn. **KROK DO PRZODU**

7. **Decyzja MPiPS z dnia 16.09.2009 r. – 800 000,-zł**
Środki Funduszu Pracy pochodzące z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej przeznaczone na realizację programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości – program lokalny pn. **DOBRY START**

8. **Decyzja MPiPS z dnia 26.10.2009 r. – 500 000,-zł**
Środki Funduszu Pracy pochodzące z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej przeznaczone na realizację programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości – program lokalny pn. **DOBRY START**

9. **Decyzja MPiPS z dnia 25.11.2009 r. – 150 000,-zł**
Środki Funduszu Pracy pochodzące z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej przeznaczone na realizację programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości – program lokalny pn. **DOBRY START**

Wydatkowanie środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową wyniosło w 2009 r. **20 127 799,30 zł** co stanowi **99,89 %** limitu, przy czym wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2009 wyniosło **16 896 665,54 zł**, a wydatkowanie środków związane z płatnością zobowiązań wynikających z umów zawartych w 2008 r. i kontynuowanych w 2009 r. wyniosło **3 206 573,22 zł**.

Z kolei limit środków Funduszu Pracy na finansowanie innych fakultatywnych zadań został przyznany **decyzją MPiPS z dnia 16.02.2009 r.** na kwotę **1 250 600,- zł**.

Wydatkowanie środków Funduszu Pracy w rozbiciu na realizowane usługi i instrumenty rynku pracy przedstawia poniższa tabela:

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>% limitu</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>
20 150 700,00 w tym:	20 127 799,30	99,89	3 206 573,22	16 896 665,54	2 948 919,87
- Szkolenia 2 183 978,49	2 182 013,49	99,91	284 195,50	1 897 817,99	74 268,52
- Prace interwencyjne 86 590,00	86 584,63	99,99	70 140,61	16 444,02	101 119,80
- Roboty publiczne 680 981,00	680 976,88	100	186 956,04	494 021,87	145 918,42
- Prace społecznie użyteczne 208 108,00	208 102,88	99,99	4 032,60	204 070,28	4 365,60
- Staże 6 743 144,44	6 723 645,76	99,71	1 840 473,81	4 883 171,95	1 976 593,00
- Przygotowanie zawodowe 744 543,79	744 543,76	100	638 056,64	106 487,12	0,00
- Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego 6 738 368,06	6 737 430,08	99,99	0,00	6 737 430,08	0,00
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego 2 300 164,22	2 299 722,20	99,98	86 217,39	2 188 140,03	537 726,73
- Zwrot kosztów przejazdu do pracy, na staż, przygotowanie zawodowe 416 270,00	416 227,75	99,99	93 749,63	322 478,12	103 625,95
- Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 23 073,00	23 072,87	100,0	2 751,00	20 321,87	14 301,85
- Koszty badań lekarskich art. 2 ust. 3 25 479,00	25 479,00	100,0	0,00	25 479,00	0,00

Niższy % wydatkowania limitu wyniósł na stażach, wynika to z bardzo trudnego wyliczenia zaawansowania i wydatków, gdyż osoby często w końcówce roku przerywają staż, a także nie odbierają należnych stypendiów.

Strukturę wydatków środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową w 2009 r. przedstawia poniższa tabela:

<i>Tytuł</i>	<i>Planowany % limitu</i>	<i>Wykonany % w stosunku do ogółu wydatków FP</i>
Szkolenia	10,84	10,84
Prace interwencyjne	0,43	0,43
Roboty publiczne	3,38	3,39
Prace społecznie użyteczne	1,04	1,04
Staże	33,47	33,41
Przygotowanie zawodowe	3,70	3,70
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego	33,43	33,47
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	11,41	11,42
Zwrot kosztów przejazdu do pracy, na staż, przygotowanie zawodowe, wykonywania prac społecznie użytecznych	2,06	2,06
Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7	0,11	0,11
Koszty badań lekarskich art. 2 ust. 3	0,13	0,13
OGÓŁEM	100	100

W 2009 r. programami na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej objęto ogółem **6458 osób** w tym **1123 osoby**, które kontynuowały program rozpoczęty w 2008 roku i **5335 osób** skierowanych do programów w 2009 roku.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat realizacji poszczególnych usług i instrumentów rynku pracy w 2009 roku:

	<i>Liczba osób ogółem objętych programem w 2009 r.</i>	<i>Liczba osób kontynuujących program rozpoczęty w 2008 r.</i>	<i>Liczba osób skierowanych do programu w 2009 r.</i>	<i>Liczba osób kończących program do 31.12.2009</i>	<i>Liczba osób kontynuujących program w 2010 r.</i>
Ogółem w tym:	6458	1123	5335	5615	843
- Szkolenia	1421	89	1332	1418	3
- Prace interwencyjne	22	15	7	10	12
- Roboty publiczne	132	51	81	100	32
- Prace społecznie użyteczne	1358	0	1358	1358	0
- Staże	1862	469	1393	1336	526
- Przygotowanie zawodowe	198	177	21	198	0
- Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego	436	0	436	436	0
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	148	6	142	117	31
- Zwrot kosztów przejazdu do pracy, na staż lub przygotowanie zawodowe	851	311	540	626	225
- Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7	30	5	25	16	14

Dalszy materiał zawiera informacje na temat wydatkowania środków Funduszu Pracy w rozbiciu na poszczególne usługi i instrumenty rynku pracy.

SZKOLENIA

Limit środków Funduszu Pracy przeznaczonych w 2009 r. na finansowanie szkoleń osób bezrobotnych wynosił **2 183 978,49 zł**.

Wydatki z tego tytułu wyniosły w 2009 r. **2 182 013,49 zł** co stanowi **99,91 %** możliwego do wykorzystania limitu, z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r. wyniosło **1 897 817,99 zł** a wydatkowanie środków związane z realizacją zobowiązań wynikających z umów zawartych w roku 2008 wyniosło **284 195,50,- zł**.

Ogółem szkoleniami objęto **1421 osób** w tym **89 osób** kontynuujących szkolenie rozpoczęte w 2008 r. i **1332 osoby** skierowane na kursy w 2010 r.

Dodatkowo **47 bezrobotnym** urząd sfinansował część kosztów studiów podyplomowych.

Poniższe zestawienie obrazuje finansowanie szkoleń bezrobotnych w 2009 roku w rozbiciu na poszczególne programy.

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>
2 183 978,49	2 182 013,49	284 195,50	1 897 817,99	74 268,52
w tym :				
- szkolenia i studia podyplomowe finansowane tylko z algorytmu	936 561,32	195 100,60	741 460,72	567,77
- program HERKULES POKL Podziałanie 6.1.3	856 611,69	89 094,90	767 516,79	0,00
- program LEPSZE JUTRO rezerwa ministra	217 195,13	0,00	217 195,13	4 707,69
- program DOBRY START rezerwa ministra	165 515,35	0,00	165 515,35	68 993,06
- rezerwa samorządu województwa	6 130,00	0,00	6 130,00	0,00

Do dnia 31.12.2009 r. udział w szkoleniu zakończyło **1418 osób**. Po zakończeniu szkolenia **548 osób podjęło pracę**.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób objętych szkoleniami w 2009 r. wraz z efektywnością programu wg stanu na dzień 31.12.2009 r.

	<i>Liczba osób objętych programem w 2009 r.</i>	<i>Liczba osób kończących program do 31.12.2009 r.</i>	<i>Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu</i>	<i>Efektywność programu na dzień 31.12.2009</i>
Ogółem w tym :	1421	1418	548	38,65 %
- szkolenia finansowane tylko z algorytmu	878	875	461	52,69 %
- program HERKULES rezerwa ministra	329	329	56	17,03 %
- program LEPSZE JUTRO rezerwa ministra	111	111	26	23,43 %
- program DOBRY START rezerwa ministra	103	103	5	4,86 %

Osiągnięty w 2009 r. wskaźnik efektywności szkoleń bezrobotnych jest wyższy o 0,75 punktu procentowego od wskaźnika osiągniętego w 2008 r.

Mimo coraz lepszej i bardziej urozmaiconej oferty szkoleniowej, dopasowanej do potrzeb bezrobotnych i pracodawców w dalszym ciągu nie gwarantuje to znalezienia stałego zatrudnienia po ukończonym szkoleniu, co może świadczyć o pogorszeniu sytuacji na rynku pracy.

Wskaźnik efektywności wyniósł **38,65 %**

Średni koszt szkolenia jednej osoby bezrobotnej wyniósł w 2009 r. **1 505,83 zł.**

Koszt ponownego zatrudnienia wyniósł w 2009 r. **3 769,19 zł**

PRACE INTERWENCYJNE

Na finansowanie zatrudnienia bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych w 2009 roku Powiatowy Urząd Pracy w Opolu przeznaczył środki Funduszu Pracy w wysokości **86 590,- zł.**

W omawianym okresie wykorzystanie przyznanego limitu wyniosło **86 584,63 zł** co stanowi **99,99 %** limitu, z czego wydatkowanie środków z tytułu umów zawartych w roku 2009 wyniosło **16 444,02 zł**, a wydatkowanie środków z tytułu zobowiązań wynikających z umów zawartych w 2008 r. wyniosło **70 140,61,- zł.**

Poniższa tabela przedstawia finansowanie prac interwencyjnych w 2009 roku:

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>
86 590,00	86 584,63	70 140,61	16 444,02	101 119,80
w tym : - środki algorytmu 86 590,00	86 584,63	70 140,61	16 444,02	101 119,80

Ogółem w roku 2009 programem prac interwencyjnych objętych było **22 osób**, w tym **7 osób** skierowanych zostało do pracy przez urząd w 2009 roku, **15 osób** kontynuowało zatrudnienie podjęte w 2008 roku.

W omawianym okresie udział w programie zakończyło **10 osób**. **7 osób** zatrudnionych zostało na dalszy okres.

Poniżej tabela przedstawia liczbę osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych w 2009 roku oraz efektywność programu:

	<i>Liczba osób objętych programem</i>	<i>Liczba osób kończących program do 31.12.2009 r.</i>	<i>Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu</i>	<i>Efektywność programu na dzień 31.12.2009 r.</i>
Ogółem	22	10	7	70,0 %
z tego : - środki algorytmu	22	10	7	70,0 %

W przypadku instrumentu rynku pracy jakim są prace interwencyjne obserwuje się od 2005 roku, a więc praktycznie od czasu kiedy pojawił się nowy instrument tj. refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, systematyczny spadek zainteresowania pracodawców tą formą zatrudnienia bezrobotnych. Na niekorzyść prac interwencyjnych przemawia fakt, że w ramach tego instrumentu pracę mogą podjąć jedynie bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy, natomiast w przypadku stanowiska pracy utworzonego w ramach refundacji kosztów jego wyposażenia urząd może skierować każdego bezrobotnego zarejestrowanego w urzędzie. Dla porównania, liczba osób skierowanych do pracy w ramach prac interwencyjnych wyniosła: 130 osób w 2005 roku, 73 bezrobotnych w 2006 roku, 20 w 2007 roku, 20 bezrobotnych w 2008 roku i 7 bezrobotnych w omawianym 2009 roku.

Wskaźnik efektywności wyniósł **70 %** .

Koszt jednostkowy zatrudnienia 1 bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych w 2009 roku wyniósł **10 505,75 zł**.

Koszt ponownego zatrudnienia wyniósł **13 298,- zł**.

ROBOTY PUBLICZNE

Na finansowanie robót publicznych w 2009 r. Powiatowy Urząd Pracy w Opolu przeznaczył kwotę **680 981,00 zł**.

Wykorzystanie limitu i faktyczne wydatkowanie środków Funduszu Pracy wyniosło **680 976,88** tj. **100 %** limitu z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2009 wyniosło **494 021,87 zł**, a wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r. wyniosło **186 956,04 zł** .

Poniższa tabela przedstawia finansowanie robót publicznych w 2009 r.:

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>
680 981,00	680 976,88	186 956,04	494 021,87	145 918,42
w tym :				
- środki algorytmu 369 816,00	369 814,83	186 956,04	182 859,38	30 274,25
- rezerwa samorządu województwa 311 165,00	311 162,05	0,00	311 162,49	115 644,17

W 2009 r. w ramach robót publicznych zatrudnionych było ogółem **132** bezrobotnych, w tym **51** osób kontynuujących program rozpoczęty w 2008 roku i **81** bezrobotnych skierowanych przez urząd do programu w 2009 roku. Do 31.12.2009 r. pracę zakończyło **100 osób** a po zakończeniu pracy w ramach robót publicznych **18 osób** nie wróciło do ewidencji bezrobotnych.

Poniżej tabela przedstawia realizację zadań z zakresu podjęć pracy w 2009 roku, po zakończeniu zatrudnienia w ramach robót publicznych:

	<i>Liczba osób objętych programem</i>	<i>Liczba osób kończących program do 31.12.2009 r.</i>	<i>Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu na dzień 31.12.2009 r.</i>	<i>Efektywność programu na dzień 31.12.2009 r.</i>
Ogółem	132	100	18	18,0 %
z tego :				
- środki algorytmu	78	69	15	21,74%
- rezerwa samorządu województwa	54	31	3	9,68%

Wskaźnik efektywności wyniósł **18 %**.

Koszt jednostkowy zatrudnienia 1 bezrobotnego w ramach robót publicznych w roku 2009 wyniósł **8 740,46 zł**.

Koszt ponownego zatrudnienia wyniósł **40 451,55 zł**

Ze względu na wysoki koszt ponownego zatrudnienia i niska efektywność, PUP nie promuje tej formy wsparcia. Ponadto ograniczona jest liczba podmiotów, które mogą być organizatorami robót publicznych. Organizatorem robót może być gmina oraz organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych. Ze względu na konieczność dopłaty do wynagrodzenia i zapewnienia frontu robót, odzieży ochronnej itp., niewiele tych podmiotów korzysta z tego instrumentu.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Limit środków Fundusz Pracy pochodzących z algorytmu, przeznaczony na realizację prac społecznie użytecznych wyniósł w 2009 r. **208 108,- zł**.

Wydatki z tego tytułu wyniosły w 2009 r. **208 102,88 zł** tj. **99,99%** możliwej do wykorzystania kwoty z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2009 wyniosło **204 070,28 zł**, a wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r. wyniosło **4 032,60 zł**.

Poniższa tabela przedstawia finansowanie prac społecznie użytecznych w 2009 roku:

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>
208 108,00	208 102,88	4 032,60	204 070,28	4 365,60
w tym : - środki algorytmu 208 108,00	208 102,88	4 032,60	204 070,28	4 365,60

Prace społecznie użyteczne to forma wspierania bezrobotnych, nastawiona na aktywizację osób którym najtrudniej znaleźć zatrudnienie na rynku pracy. Do prac społecznie użytecznych kierowane są osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, wskazane przez ośrodki pomocy społecznej z poszczególnych gmin powiatu opolskiego i miasta Opola. Bezrobotni wykonują proste prace na rzecz społeczności lokalnej, na terenie gminy w której mieszkają, nie więcej niż 10 godzin tygodniowo. W ciągu omawianego roku zmieniła się stawka świadczenia za godzinę z 6,50 zł na 6,80 zł.

W 2009 r. do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowanych zostało **1358 bezrobotnych**. Po ich zakończeniu, do dnia 31.12.2009 r. **31 osób** podjęło pracę.

Poniżej tabela przedstawia liczbę osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2009 roku oraz efektywność:

	<i>Liczba osób objętych programem</i>	<i>Liczba osób kończących program do 31.12.2009 r.</i>	<i>Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu na dzień 31.12.2009 r.</i>	<i>Efektywność programu na dzień 31.12.2009 r.</i>
Ogółem	1358	1358	31	2,28 %
z tego : - środki algorytmu	1358	1358	31	2,28 %

Wskaźnik efektywności wyniósł **2,28%**.

Koszt jednostkowy programu w przeliczeniu na jednego uczestnika wyniósł **153,48 zł**.

Koszt ponownego zatrudnienia wyniósł **6 723,74 zł**.

STAŻE

Limit środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie staży w 2009 r. wynosił **6 743 144,44 zł.**

Wydatkowanie środków wyniosło **6 723 645,76 zł** co stanowi **99,71 %** limitu w tym wydatki związane z finansowaniem staży rozpoczętych w roku 2008 r. i kontynuowanych w 2009 r. wyniosły **1 840 473,81 zł**, a wydatkowanie środków Funduszu Pracy wynikające z umów zawartych w 2009 r. wyniosło **4 883 171,95 zł**.

Staż to instrument rynku pracy, który od lat budzi największe zainteresowanie pracodawców, zarówno tych z sektora publicznego jak i prywatnych przedsiębiorców. Od pięciu lat liczba bezrobotnych kierowanych do obycia stażu u pracodawcy utrzymuje się na podobnym, bardzo wysokim poziomie. Ponadto od momentu nowelizacji ustawy tj. od lutego 2009 roku poszerzona została kategoria osób, które można kierować do odbywania stażu, a mianowicie urząd może skierować wszystkie osoby z art. 49 ustawy.

Pracodawcy świadomie wybierają ten instrument rynku pracy, gdyż bez ponoszenia kosztów zyskują, często w pełni wykwalifikowane, „ręce do pracy”.

Zainteresowanie stażami obserwuje się u pracodawców niezależnie od ich kondycji finansowej, liczby zatrudnionych pracowników czy profilu działalności. Z drugiej strony również wśród osób bezrobotnych, z powodu braku ofert stałej pracy, wzrasta zainteresowanie tą formą aktywizacji zawodowej.

Finansowanie staży w 2009 roku w rozbiciu na poszczególne programy przedstawia poniższe zestawienie.

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>
6 743 144,44	6 723 645,76	1 840 473,81	4 883 171,95	1 967 593,00
w tym :				
- staże finansowane tylko z algorytmu 2 018 877,55	2 018 877,53	1 451 809,00	567 068,53	411 211,82
- program HERKULES POKL Podziałanie 6.1.3 2 247 700,06	2 240 753,19	388 664,81	1 852 088,38	0,00
- rezerwa samorządu województwa 1 057 046,50	1 055 471,10	0,00	1 055 471,10	574 629,36
- program KROK DO PRZODU 1 309 816,33	1 299 170,28	0,00	1 299 170,28	722 509,86
- program DOBRY START 109 704,00	109 373,66	0,00	109 373,66	259 241,96

Ogółem w roku 2009 staż odbywało **1862 bezrobotnych**, w tym **1393 osoby** skierowane przez urząd na staż w ramach umów zawartych z pracodawcami w 2009 roku i **469 osób**, które kontynuowały staż rozpoczęty w 2008 roku.

Ogółem do końca 2009 roku odbywanie stażu zakończyło **1336 osób. 672 bezrobotnych** po zakończeniu stażu podjęło pracę.

Zainteresowanie tym instrumentem rośnie z roku na rok, dla porównania ze stażu skorzystało: w 2005 r. skierowano **1239 osób**, w 2006 r. skierowano **1404 osoby**, w 2007 r. skierowano **1242 osób**, w 2008 r. skierowano **1363 osób**, a w omawianym roku skierowano **1862 osoby**.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób objętych stażami w 2009 r. wraz z efektywnością programu:

	<i>Liczba osób objętych programem</i>	<i>Liczba osób kończących program do 31.12.2009 r.</i>	<i>Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu na dzień 31.12.2009 r.</i>	<i>Efektywność programu na dzień 31.12.2009 r.</i>
<i>Ogółem</i>	1862	1336	672	50,30%
<i>z tego :</i>				
- staże finansowane tylko z algorytmu	512	446	276	61,88%
- program HERKULES POKL Podziałanie 6.1.3	519	519	246	47,40%
- rezerwa samorządu województwa	337	165	61	36,97%
- program KROK DO PRZODU rezerwa ministra	418	201	87	43,28%
- program DOBRY START rezerwa ministra	76	5	2	40,00%

Wskaźnik efektywności wyniósł **50,30 %** .

Średni koszt jednostkowy stażu wyniósł w 2009 roku **6 270,45 zł**.

Koszt ponownego zatrudnienia wyniósł **9 538,29 zł**.

PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE

Limit środków Funduszu Pracy przeznaczonych w 2009 r. na finansowanie instrumentu rynku pracy pn. przygotowanie zawodowe w miejscu pracy wynosił **744 543,79 zł**.

Wykorzystanie powyższego limitu i faktyczne wydatkowanie środków FP wyniosło **744 543,76 zł** co stanowi **100 %** limitu. .

Realizację programu w 2009 roku przedstawia poniższe zestawienie:

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>
744 543,79	744 543,76	638 056,64	106 487,12	0,00
w tym :				
- przygotowanie zawodowe finansowane tylko z algorytmu 215 530,00	215 529,97	173 295,00	42 234,97	0,00
- program HERKULES POKL Podziałanie 6.1.3 529 013,79	529 013,79	464 761,64	64 252,15	0,00

Ogółem w 2009 roku w ramach przygotowania zawodowego zaktywizowano **198 bezrobotnych** w tym **21 osób** skierowano do odbycia przygotowania zawodowego w 2009 r. i **177 bezrobotnych** kontynuujących przygotowanie zawodowe rozpoczęte w 2008 r.

Do końca 2009 roku udział w programie zakończyło **198 bezrobotnych**. Spośród nich do 31.12.2009 r. zatrudnionych zostało **61 osób**.

Tabela obrazująca liczbę osób objętych programem w 2008 roku oraz efektywność programu:

	<i>Liczba osób objętych programem</i>	<i>Liczba osób kończących program do 31.12.2009 r.</i>	<i>Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu</i>	<i>Efektywność programu na dzień 31.12.2009 r.</i>
Ogółem	198	198	61	30,81%
z tego :				
- przygotowanie zawodowe finansowane tylko z algorytmu	51	51	31	60,78%
- program HERKULES POKL Podziałanie 6.1.3	147	147	30	20,41%

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej po zakończeniu programu wyniósł **30,81 %**.

Średni koszt uczestnictwa w programie 1 osoby wyniósł w 2009 roku **4 324,95 zł**.

Koszt ponownego zatrudnienia wyniósł **14 038,35 zł**.

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy wyłączyła ten instrument. W tej chwili osoby spełniające kryteria kierowania na przygotowanie zawodowe mogą być kierowane na staż.

JEDNORAZOWE ŚRODKI NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ PRZEZ BEZROBOTNEGO - DOTACJE

Limit środków Funduszu Pracy przeznaczonych na przyznanie bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej wynosił w 2009 roku **6 738 368,06 zł**.

Wydatkowanie środków z tego tytułu wyniosło w 2009 r. **6 737 430,08 zł** tj. **99,99 %** limitu.

Poniższa tabela przedstawia wydatkowanie środków Funduszu Pracy w 2009 roku w rozbiciu na poszczególne programy:

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>
6 738 368,06	6 737 430,08
w tym :	
- dotacje udzielane tylko z algorytmu 1 526 474,37	1 526 466,40
- rezerwa samorządu województwa 1 413 758,50	1 413 757,33
- program KROK DO PRZODU – rezerwa ministra 708 847,53	708 111,28
- program LEPSZE JUTRO – rezerwa ministra 1 583 191,66	1 583 095,96
- program DOBRY START – rezerwa ministra 1 506 096,00	1 505 999,11

Ogółem w 2009 r. jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało **436 bezrobotnych**. Do 31.12.2009 r. działalność podjęło **405 osób**, pozostałe osoby rozpoczną działalność w 2010 r.

W przypadku tego instrumentu rynku pracy nie bada się efektywności programu, gdyż z założenia każda osoba bezrobotna która otrzymała środki z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej jest zobowiązana do jej rozpoczęcia i prowadzenia przez okres co najmniej 12 miesięcy.

Tabela poniżej przedstawia realizację programu w 2009 r.

	<i>Liczba osób które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w 2009 r.</i>	<i>Liczba osób które rozpoczęły działalność do 31.12.2009 r.</i>
Ogółem	436	405
z tego :		
- środki algorytmu	106	106
- rezerwa samorządu województwa	96	93
- program KROK DO PRZODU	46	46
- program LEPSZE JUTRO	102	101
- program DOBRY START	86	59

Zainteresowanie instrumentem rynku pracy jakim są jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego, z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem klientów PUP w Opolu. W stosunku do liczby dotacji udzielonych w latach ubiegłych, największą liczbę dotacji udzielono w 2008 r., bo aż **493**.

Tak duże zainteresowanie dotacjami bierze się z faktu, że z założenia otrzymane środki są bezzwrotne. Ponadto trzeba spełnić minimum warunków by je otrzymać. Praktycznie każda osoba zarejestrowana w urzędzie może ubiegać się o dotację. Warunkiem niezbędnym do uzyskania środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej jest ukończenie przez bezrobotnego pięciodniowego szkolenia z zakresu przedsiębiorczości, finansowanego przez urząd pracy i przedłożenie dobrze napisanego wniosku.

Można przypuszczać, że zainteresowanie bezrobotnych tym instrumentem rynku pracy w roku 2010 będzie nie mniejsze niż do tej pory. Pogarszająca się sytuacja na rynku pracy, likwidacja miejsc pracy i spadek liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców, a także powroty do kraju osób pracujących do tej pory za granicą z pewnością skłonią niejednego bezrobotnego do zastanowienia się nad tym czy podjęcie działalności gospodarczej nie będzie najlepszą alternatywą w stosunku do pracy na etacie, której nie mogą podjąć.

Średnia wysokość dotacji przyznanej w 2009 r. wyniosła **15 452,82 zł**.

REFUNDACJA KOSZTÓW WYPOSAŻENIA LUB DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY DLA SKIEROWANEGO BEZROBOTNEGO

Limit środków Funduszu Pracy przeznaczonych na refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego wynosił w 2009 r. **2 300 164,22 zł**.

Wydatkowanie środków z tego tytułu wyniosło w 2009 r. **2 299 722,20 zł** co stanowi **99,98%** limitu.

Poniższa tabela przedstawia finansowanie programu w 2009 roku:

<i>Limit na 2009 r.</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2008 r.</i>	<i>Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>	<i>Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2009 r.</i>
2 300 164,22	2 299 722,20	86 217,39	2 213 504,81	537 726,73
w tym :				
- środki algorytmu	160 785,05	86 217,39	74 567,66	537 726,73
- program DOBRY START rezerwa ministra	2 113 572,37	0,00	2 113 572,37	0,00
- program KROK DO PRZODU rezerwa ministra	20 912,78	0,00	20 912,78	0,00
- program LEPSZE JUTRO rezerwa ministra	4 452,00	0,00	4 452,00	0,00

Ogółem w roku 2009 w wyniku refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy utworzonych zostało **148 miejsc pracy** na których zatrudnione zostały osoby bezrobotne skierowane na te miejsca pracy przez PUP w Opolu.

Poniższa tabela przedstawia liczbę utworzonych stanowisk pracy w 2009 roku:

	<i>Liczba miejsc pracy utworzonych w 2009 roku w wyniku refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego</i>
Ogółem w tym :	148
- środki algorytmu	12
- program DOBRY START rezerwa ministra	135
- program KROK DO PRZODU rezerwa ministra	1

Średni koszt refundacji wyniósł **15 538,66 zł.**

W 2009 r. zmieniło się rozporządzenie w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanego bezrobotnego, które obecnie mówi o utrzymaniu przez okres 24 miesięcy stanowisk pracy utworzonych w związku z przyznaną refundacją, a nie jak do tej pory utrzymanie istniejącego stanu zatrudnienia i dodatkowo nowo utworzonego stanowiska.

ZWROT KOSZTÓW PRZEJAZDU DO PRACY, NA STAŻ LUB PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY

Limit środków FP przeznaczonych na zwrot kosztów przejazdu do pracy, na staż lub przygotowanie zawodowe w miejscu pracy wynosił w 2009 r. **416 270,- zł.**

Wykorzystanie powyższego limitu i faktyczne wydatkowanie środków FP z tego tytułu wyniosło w 2009 r. **416 227,75 zł** co stanowi **99,99 %** limitu, z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2009 wyniosło **322 478,12 zł**, a wydatkowanie środków związanych z płatnością zobowiązań wynikających z umów zawartych w 2008 r. wyniosło **93 749,63 zł**. Zobowiązania na 2010 r. wynikające z umów zawartych w 2009 r. wynoszą **103 625,95 zł**, liczba osób kontynuujących program w 2010 r. wynosi **225 osób**.

Ogółem w 2009 r. z tego instrumentu rynku pracy skorzystało **851 bezrobotnych**. Zwrot kosztów przejazdu do pracy otrzymało **157 osób**, zwrot kosztów przejazdu na staż otrzymało **638 bezrobotnych**, a zwrot kosztów przejazdu z tytułu obywatela na przygotowania zawodowego w miejscu pracy otrzymało **57 bezrobotnych**.

POZOSTAŁE WYDATKI

Dodatkowo w 2009 r. 30 osobom bezrobotnym skierowanym przez urząd na staż lub przygotowanie zawodowe w miejscu pracy wypłacono zwrot kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7. Łączne wydatki z tego tytułu wyniosły w 2009 r. **23 072,87 zł.**

Natomiast **25 479,00 zł** wydano na badania lekarskie mające na celu stwierdzenie zdolności bezrobotnego do wykonywania stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy, a także na specjalistyczne badania i psychologiczne zlecone przez doradcę zawodowego.

INNE FAKULTATYWNE ZADANIA

Limit środków Funduszu Pracy przeznaczone na inne fakultatywne zadania w 2009 roku wynosi **1 250 600,- zł.**

Wykorzystanie powyższego limitu i faktyczne wydatkowanie środków FP z tego tytułu wyniosło w 2009 r. **1 233 907,37 zł** co stanowi **98,7 %** limitu.

Poniższa tabela przedstawia strukturę wydatków na inne fakultatywne zadania w 2009 roku:

Tytuł	§	Limit na 2009 r.	Wydatkowanie
Dodatki do wynagrodzeń pracowników	4010	111 100,00	111 064,10
Zakup materiałów i wyposażenia	4210	63 250,00	63 242,27
Zakup energii	4260	7 800,00	7 773,86
Zakup usług pozostałych	4300	337 322,00	337 321,46
Opłaty za usługi internetowe	4350	12 800,00	12 797,89
Opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	4360	17 500,00	17 469,70
Opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	4370	44 800,00	44 779,51
Podróże służbowe krajowe	4410	8 800,00	8 779,98
Podróże służbowe zagraniczne	4420	5 200,00	5 157,76
Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	4610	6 500,00	6 489,45
Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4700	317 200,00	317 101,08
Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych:	4740	35 035,00	35 033,58
Zakup akcesoriów komputerowych	4750	63 060,00	63 050,51
Wydatki na zakupy inwestycyjne funduszy celowych	6120	220 233,00	203 846,22
RAZEM		1 250 600,00	1 233 907,37

PUP Opole oszczędnie gospodarował środkami przyznanymi na inne fakultatywne zadania i w porównaniu do roku 2008 wydatki te są niższe o **58 596,71 zł**.

PROJEKTY FINANSOWANE Z EFS I ZPORR

W 2009 roku realizowanych było 5 projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w tym:

1. Projekt systemowy pn. **POŚREDNIACZEK**, realizowany w ramach PO KL Poddziałanie 6.1.2 – *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie*. Projekt realizowany w okresie 01.04.2008r. – 31.12.2010r. Liczba uczestników – 6 osób, czterech pośredników pracy i dwóch doradców zawodowych. Ogólna wartość projektu 617 461,20 zł. Wydatki poniesione w 2009 r. wyniosły **221 014,28 zł**, w tym **wkład EFS 187 857,81 zł**.
2. Projekt systemowy pn. **HERKULES**, realizowany w ramach PO KL Poddziałanie 6.1.3 – *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*. Głównym celem jest udzielenie możliwie pełnego wsparcia osobom bezrobotnym poprzez działania wspierające i promujące zatrudnienie. Okres realizacji projektu 01.01.2009r. – 31.12.2009r. Liczba uczestników – 995 osób. Podział środków i uczestników na formy wsparcia znajduje się w poszczególnych opisach usług i instrumentów rynku pracy. Wydatki poniesione na realizację projektu w 2009 r. wyniosły **3 626 342,27 zł**.
3. Projekt konkursowy pn. **POSTAW NA SIEBIE**, realizowany w ramach PO KL Poddziałanie 8.1.1 – *Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw*, którego głównym celem jest podniesienie kwalifikacji zawodowych osób pracujących. Okres realizacji 01.11.2008r. – 31.05.2010r. – wartość projektu 394 750,00 zł. Liczba uczestników – 139 osób. Wydatki poniesione w 2009 roku wyniosły **258 994,11 zł**.
4. Projekt konkursowy pn. **OPOLSKA FUNDACJA PRACY. PARTNERSTWO W DOBIE KRYZYSU**, realizowany w ramach PO KL Poddziałanie 8.1.2 – *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie*. Projekt realizowany jest we współpracy z jednostką zewnętrzną, która jest głównym beneficjentem. W tym przypadku urząd pełni rolę partnera. Realizacja projektu ma na celu pomóc 40 osobom zwalnianym przez pracodawców w znalezieniu nowej pracy poprzez objęcie ich kompleksowym wsparciem (doradztwo, szkolenia, pośrednictwo pracy). Służyć temu ma stworzenie Opolskiej Fundacji Pracy. Wydatki poniesione w 2009 roku wyniosły **19 910,52 zł**.
5. Projekt konkursowy pn. **LEPSZA PERSPEKTYWA**, realizowany w ramach ZPORR Działanie 2.4 – *Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi*. Głównym celem projektu było zapewnienie beneficjentom projektu nowych kwalifikacji zawodowych, umożliwiających uzyskanie nowego zawodu i podjęcie pracy. Okres realizacji projektu 27.03.2009r. – 31.05.2009r. Liczba uczestników – 99 osób. Wartość projektu 364 800,00 zł. Wydatki wyniosły **325 209,90 zł**.

PODSUMOWANIE

<i>Tytuł</i>	<i>Koszt jednostkowy (zł)</i>	<i>Efektywność programu</i>	<i>Koszt ponownego zatrudnienia (zł)</i>
Szkolenia	1 505,83	38,65%	3769,19
Prace interwencyjne	10 505,75	70,0%	13 298,00
Roboty publiczne	8 740,46	18,0%	40 451,55
Prace społecznie użyteczne	153,48	2,28%	6 723,74
Staże	6 270,45	50,3%	9 538,29
Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	4 324,95	30,81%	14 038,35
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	15 452,82	100 %	15 452,82
Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	15 538,66	100 %	15 538,66

Instrumentem rynku pracy o najwyższym koszcie jednostkowym była w 2009 r. „refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego”. Drugim w kolejności „jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego”. Uwzględniając jednak fakt, że oba wymienione instrumenty zakładają z definicji stuprocentową gwarancję zatrudnienia poprzez utworzenie nowego miejsca pracy u pracodawcy lub podjęcie działalności przez bezrobotnego koszt ponownego zatrudnienia (gdyby go wyliczano) jest zbliżony do tego jaki osiągnięto w przypadku przygotowania zawodowego bądź prac interwencyjnych, a wyraźnie niższy od kosztu ponownego zatrudnienia dla robót publicznych.

Programem o najniższym koszcie jednostkowym są prace społecznie użyteczne. Wartość ta jednak nie przekłada się na wysokość kosztu ponownego zatrudnienia, który przy niskiej efektywności programu jest w stosunku do kosztu jednostkowego bardzo wysoki. Ale program ten skierowany jest do klientów pomocy społecznej i ma za zadanie przywrócić osobę do pracy i nauczyć roli pracownika.

Stosunkowo niski koszt jednostkowy i niski koszt ponownego zatrudnienia występuje w przypadku szkoleń. Biorąc dodatkowo pod uwagę dużą liczbę bezrobotnych korzystających z tej usługi rynku pracy, zasadnym wydaje się promowanie tej formy aktywizacji w kolejnym roku.

W porównaniu do roku ubiegłego wzrósł koszt jednostkowy i koszt ponownego zatrudnienia w przeliczeniu na jednego bezrobotnego w przypadku prac interwencyjnych, ponieważ w omawianym roku zawarto umowy z pracodawcami, którzy zatrudnili skierowanych bezrobotnych po 50 roku życia, w przypadku których okres refundacji wynosi 24 miesiące.

Rok 2009 charakteryzował się brakiem płynności w realizacji niektórych instrumentów rynku pracy. Wysokie zobowiązania wynikające z zawartych umów w 2008 roku, a także stosunkowo niskie środki przyznane algorytmem zmuszały do podejmowania częstych decyzji o wstrzymywaniu przyjmowania wniosków np. na staże, roboty publiczne i dotacje. Jednakże dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników pozyskano środki na różne programy z rezerwy MPiPS tak, że w efekcie wysokość środków była prawie o ok. 1,4 mln zł wyższa niż w roku 2008. Jednakże ta różnorodność programów znacząco utrudniła pracę, gdyż należało skrupulatnie „pilnować” przyznanych limitów, które z reguły określały rodzaje form wsparcia i kryteria dostępu bezrobotnych.

Dodatkowo nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy bardzo utrudniła rozliczanie limitu np. szkoleń. Należy podkreślić także, że zwiększyły się wysokości poszczególnych form wsparcia, a więc pomimo wyższego limitu niż w roku 2008 objęto aktywizacją mniej osób bezrobotnych.